

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/105/2025
Identifikačné číslo spisu:	1623200557
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1623200557.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Y. J., narodeného X. S. XXXX, R., L. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Kalabovou, Bratislava - mestská časť Petržalka, Krasovského 13, proti odporkyni Z. J., narodenej XX. E. XXXX, F. - R. F., B. XXXX/XX, zastúpenej splnomocnenkyňou AK JAKUBCOVA s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Rajska 7, IČO: 51 207 575, o zrušenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 27C/26/2023, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 5. novembra 2024 sp. zn. 8Co/97/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. marca 2024 č. k. 27C/26/2023-158 zrušil neodkladné opatrenie nariadené výrokom IV uznesenia zo 14. augusta 2020 č. k. 32C/73/2020-38 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo 14. januára 2021 č. k. 1Co/1/2021-245, ktorým súd uložil navrhovateľovi, aby písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne nekontaktoval odporkyňu a aby sa k odporkyni nepribližoval na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov s výnimkou súdnych konaní vo veci, resp. vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní; navrhovateľovi priznal voči odporkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2, § 334 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Vécne dôvodil, že pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia bolo podozrenie z násillia navrhovateľa voči odporkyni osvedčené len zo skutkových tvrdení odporkyne v návrhu, zo záznamu o podaní oznámenia, z potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydlija, z lekárskej správy predloženej odporkyňou a správy z kontrolného psychiatrického vyšetrenia navrhovateľa u psychiatra H. E., avšak dôvodnosť obavy odporkyne z ohrozenia jej telesnej a duševnej integrity bola po nariadení neodkladného opatrenia vyvrátená dokazovaním vykonaným v troch priestupkových konaniach

a v trestnom konaní. Ak v čase nariadenia neodkladného opatrenia súd vychádzal z toho, že odporkyňa podala na navrhovateľa oznámenie, ktoré bolo nutné prešetriť a za tým účelom dočasne odporkyni poskytol ochranu, tak následne musel prihliadnuť na skutočnosť, že príslušné konania skončili zastavením. Medzi stranami sporu teda nastala relevantná zmena pomerov a dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, odpadli. Za významnú považoval aj skutočnosť, že odporkyňa sa v júli 2021 odsťahovala zo spoločnej domácnosti, ktorá bola podľa tvrdení odporkyne miestom odohrávania sa všetkých atakov na jej telesnú a duševnú integritu. Súd prvej inštancie komplexne zhodnotil aj závery znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou J.. F., J.. a poukázal na jej odporúčanie obnoviť vzťah detí s otcom a na konštatovanie, že odporkyňa aktuálne nie je schopná priamej komunikácie s navrhovateľom z dôvodu spracovávania náročných životných situácií zo spoločnej domácnosti. Ani závery znalkyne nesvedčia o trvaní dôvodnej obavy odporkyne o jej život alebo zdravie v dôsledku konania navrhovateľa. Považoval za nadbytočné vykonať dokazovanie vyžiadaním si aktuálnej správy od psychiatra navrhovateľa, nakoľko rozsudkom z 21. marca 2023 sp. zn. 8P/57/2022 bolo uložené výchovné opatrenie v podobe psychologického poradenstva stranám sporu jednotlivo, ale aj vo vzájomnej interakcii; pričom súd vychádzal aj z posudku znalkyne J.. F., J.. a považoval za potrebné vytvoriť priestor na nadviazanie komunikácie medzi navrhovateľom a odporkyňou navzájom a medzi navrhovateľom a maloletými deťmi. Nariadené neodkladné opatrenie teda predstavuje do istej miery aj bariéru pre účinné napĺňanie cieľa sledovaného výchovným opatrením. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a vecne úspechom navrhovateľa v konaní v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie odporkyne uznesením z 5. novembra 2024 sp. zn. 8Co/97/2024 uznesenie súdu prvej inštancie v časti zrušenia neodkladného opatrenia podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a v časti rozhodnutia o náhrade trov konania podľa § 388 CSP zmenil tak, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal; o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že navrhovateľovi ich náhradu nepriznal. Potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie o zrušení neodkladného opatrenia odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Súhlasil so súdom prvej inštancie, že v danom prípade došlo k relevantnej zmene pomerov medzi stranami, odôvodňujúcej záver, že dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, odpadli, pretože nie je osvedčená dôvodná obava na strane odporkyne. Zo záverov znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou J.. F., J.. vyplýva, že znalkyňa odporúča obnovu vzťahu navrhovateľa s jeho deťmi a pokiaľ ide o diagnózu navrhovateľa, nevidí ju ako absolútnu prekážku nadviazania prerušenej komunikácie s deťmi. Pominutie dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia preukazuje aj nariadené výchovné opatrenie rozsudkom z 21. marca 2023 sp. zn. 8P/57/2022 z dôvodu potreby vytvorenia priestoru pre nadviazanie komunikácie medzi stranami sporu aj medzi navrhovateľom a deťmi. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že pokiaľ po vykonanom dokazovaní príslušný orgán konštatoval, že odporkyňou tvrdené konanie sa navrhovateľovi nepreukázalo, ostali skutočnosti uvádzané odporkyňou len v rovine jej tvrdenia, na základe čoho nemožno mať za osvedčenú dôvodnú obavu na strane odporkyne. Nepovažoval za dôvodnú argumentáciu odporkyne, že ohniskom konfliktov nebola spoločná domácnosť strán sporu, ale odporcova povaha a jeho psychický stav. Podľa tvrdení odporkyne, ktorými odôvodňovala potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ku všetkým atakom na jej telesnú a duševnú integritu dochádzalo práve v spoločnej domácnosti strán sporu. Ako nedôvodnú posúdil aj námietku odporkyne týkajúcu sa nevykonania ňou navrhnutého dokazovania vyžiadaním aktuálnej lekárskej správy ohľadne psychického stavu navrhovateľa. V danom prípade bolo vykonaným dokazovaním bez dôvodných pochybností preukázané tvrdenie navrhovateľa, že dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, pominuli, a túto skutočnosť nie je odporkyňou navrhnutý dôkaz spôsobilý vyvrátiť. Ani v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nebol zisťovaný aktuálny zdravotný stav navrhovateľa; bola len predložená nečitateľná správa RZP (podľa vyjadrenia odporkyne z 20. augusta 2017), správa H. E. - kontrolné vyšetrenie z 9. januára 2018, pričom návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný až 13. augusta 2020. Z predložených správ malo vyplývať ohrozenie odporkyne týraním, avšak súd prvej inštancie správu osobitne nevyhodnotil a tiež nezisťoval ani psychický stav navrhovateľa v čase ich vystavenia ani v čase rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, preto ten ani nemohol byť dôvodom, pre ktorý by bolo neodkladné opatrenie nariadené. Z tohto dôvodu ani nemôže byť relevantný aktuálny psychický stav navrhovateľa v konaní o

zrušenie neodkladného opatrenia, keďže ním nemôže byť preukázané odpadnutie, ale ani trvanie žiadneho z dôvodov, pre ktorý bolo neodkladné opatrenie nariadené. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 CSP v spojení s ustanovením § 257 CSP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení neodkladného opatrenia, podala odporkyňa (ďalej aj len „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla zrušiť uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietala nesprávny procesný postup nižších súdov spočívajúci v nevykonaní ňou navrhovaného kľúčového dôkazu - aktuálnej správy psychiatra ohľadom psychického stavu navrhovateľa viažuceho sa na diagnostikovanú zmiešanú poruchu osobnosti. V konaní o rozvoze síce navrhovateľ predložil správu psychiatra H. K. Ö. z 19. apríla 2023, ale táto bola vypracovaná v súvislosti s rozpadom manželstva a nie je správou o stave navrhovateľa vo vzťahu k jeho diagnóze - zmiešanej poruche osobnosti. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 31. marca 2021 sp. zn. 5Cdo/107/2019, ktorý špecifikoval dôvody, na ktorých možno založiť nevyhovenie dôkaznému návrhu strany. Nestotožnila sa so závermi odvolacieho súdu o nadbytočnosti ňou navrhovaného dôkazu a poukázala na to, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva (len sa osvedčujú podstatné skutočnosti), avšak v konaní o zrušenie neodkladného opatrenia skúmanie, či odpadli dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, podlieha štandardnému dokazovaniu. To, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia mal súd preukázanú dôvodnosť návrhu už na základe tvrdených skutočností, neznamená, že vykonanie dôkazu nie je nutné pri posudzovaní možnosti zrušenia neodkladného opatrenia. Nesúhlasila s tým, že aktuálny psychický stav navrhovateľa nie je v konaní o zrušenie neodkladného opatrenia relevantný, nakoľko práve jeho psychický stav a ním ovplyvnené konanie vedúce k domácejmu násiliu bolo dôvodom na nariadenie samotného neodkladného opatrenia.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v priebehu tohto konania ako aj ďalších konaní medzi stranami sporu bolo preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa je dobre kompenzovaný, stabilizovaný, preto vykonávanie ďalších dôkazov by bolo nadbytočné. Podané dovolanie považoval za účelové a navrhol ho ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP (poukazom najmä na nevykonanie dôkazu ohľadom zdravotného/psychického stavu navrhovateľa).

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor

dovolatela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len „ústava“) posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Námietky dovolateľky po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli súdy.

12. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

13. Pre úplnosť dovolací súd doplní, že nevykonanie navrhovaného dôkazu nižšie súdy navyše i dostatočne a logicky odôvodnili ako nadbytočný a navyše aj s poukazom na skutočnosť, že dôvod vyhovievania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočíval, resp. sa odvíjal od úplne iných skutočností, nie od zdravotného stavu navrhovateľa. Uznesenie spĺňa zákonné požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecne

právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu.

14. Tu ešte treba dodať, že prípadné nesprávne právne posúdenie nezakladá vadu zmätočnosti (R 24/2017). Sama polemika dovolateľa/ky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu prípadnej právnej otázky nezakladá vadu zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP].

15. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP (ako neprípustné) odmietol.

16. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP per analogiam tak, že navrhovateľovi ako procesnému súperovi odporkyne, ktorá zavinila výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, priznal nárok na ich plnú náhradu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.